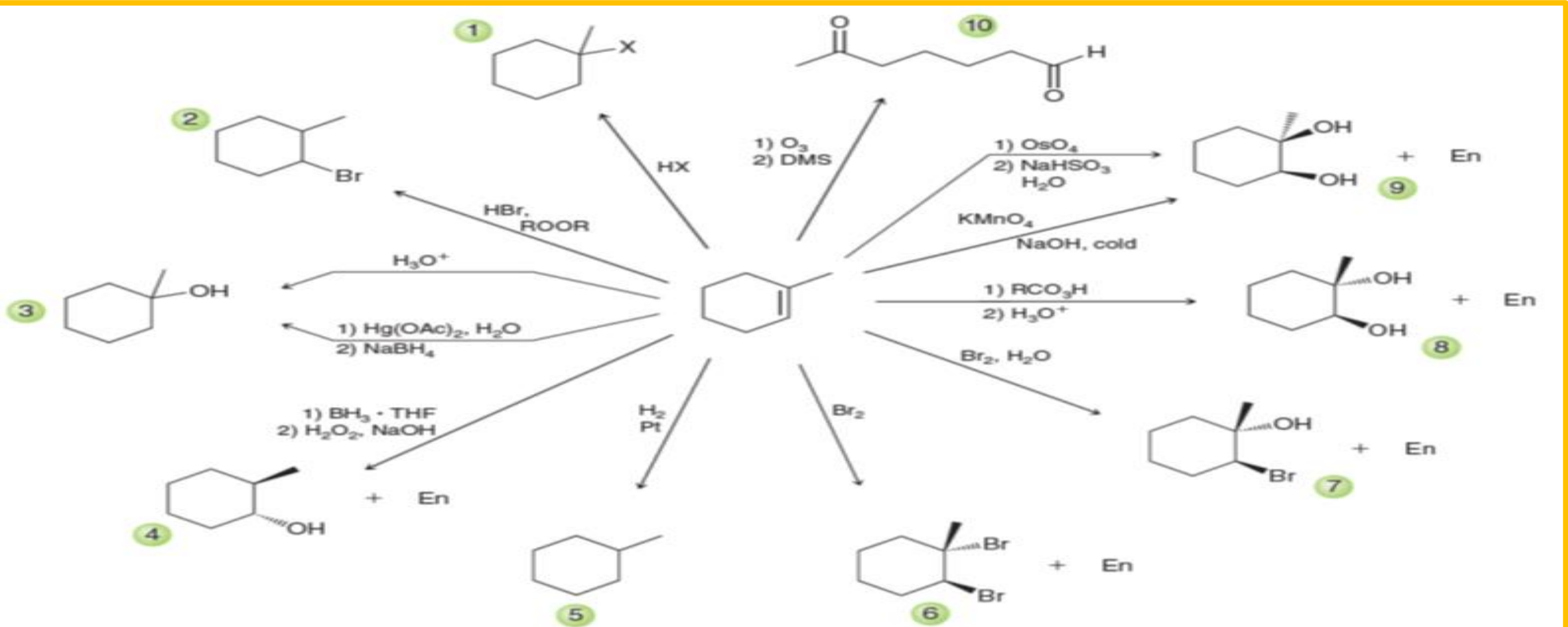

ΑΛΚΕΝΙΑ ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ

ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ

1. Hydrohalogenation (Markovnikov)

2. Hydrohalogenation (anti-Markovnikov)

3. Acid-catalyzed hydration and oxymercuration-demercuration

4. Hydroboration-oxidation

5. Hydrogenation

6. Bromination

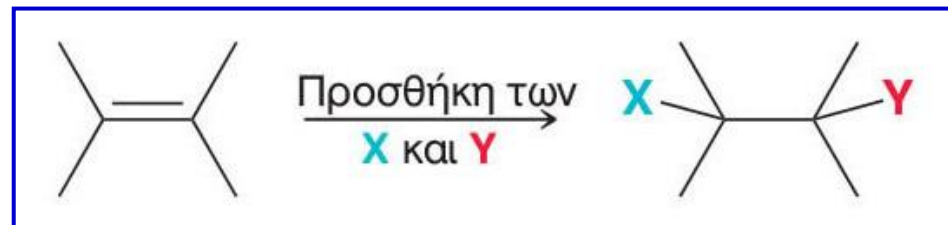
7. Halohydrin formation

8. Anti dihydroxylation

9. Syn dihydroxylation

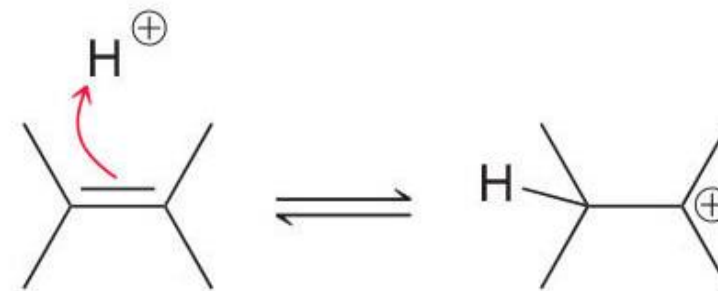
10. Ozonolysis

Αντιδράσεις προσθήκης στα αλκένια

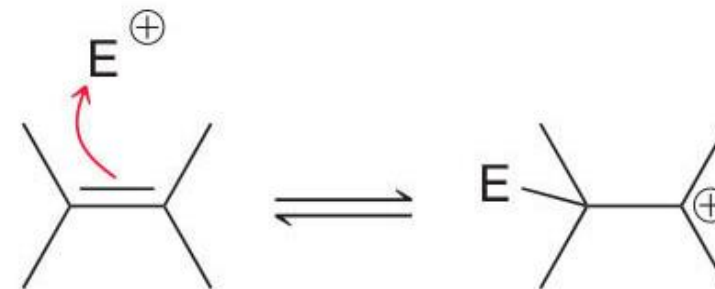

Ο διπλός δεσμός μπορεί να πρωτονιωθεί, συμπεριφερόμενος ως βάση ή να προσβάλει ηλεκτρονιόφιλα κέντρα, συμπεριφερόμενος ως πυρηνόφιλο

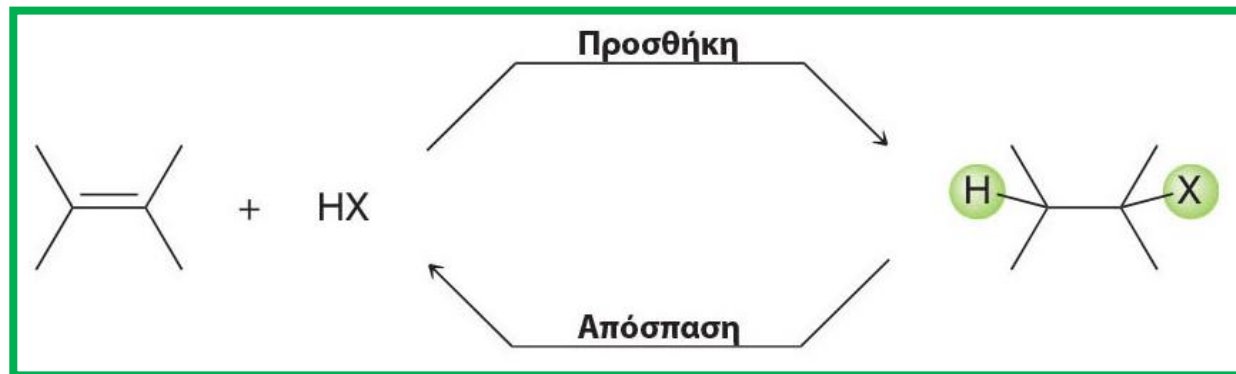
Ως βάση

Ως πυρηνόφιλο

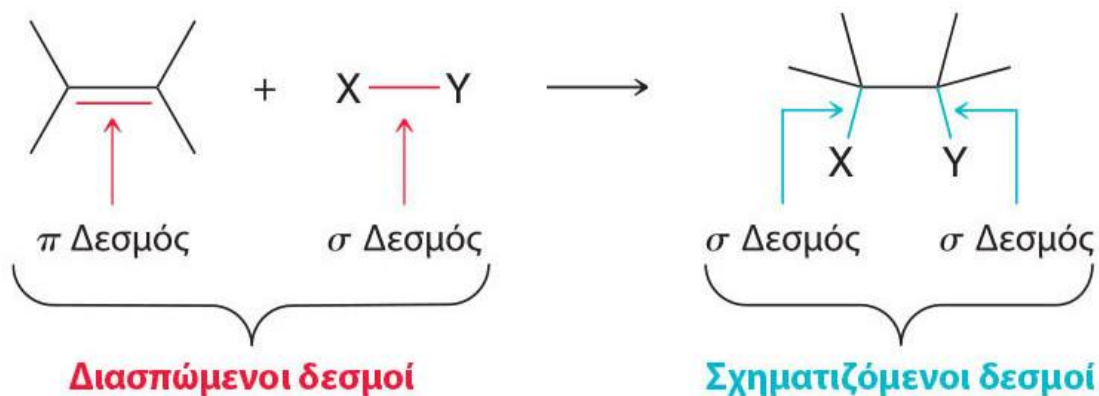

Οι αντιδράσεις προσθήκης ευνοούνται σε χαμηλές θερμοκρασίες ενώ οι αντιδράσεις απόσπασης σε υψηλές.

Μια ισορροπία ευνοεί τα προϊόντα, όταν η ΔG είναι αρνητική:

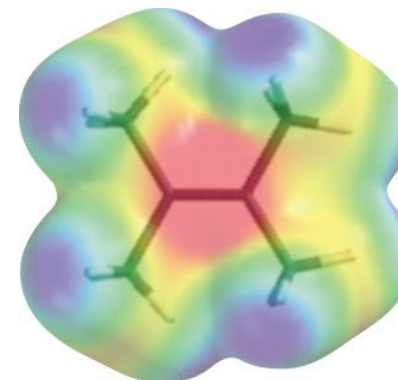
$$\Delta G = \underbrace{(\Delta H)}_{\text{Ενθαλπικός όρος}} + \underbrace{(-T\Delta S)}_{\text{Εντροπικός όρος}}$$

Οι δύο νεοσχηματιζόμενοι σ δεσμοί είναι ισχυρότεροι από τον ένα σ και έναν π δεσμό που διασπώνται σε μία αντίδραση προσθήκης.

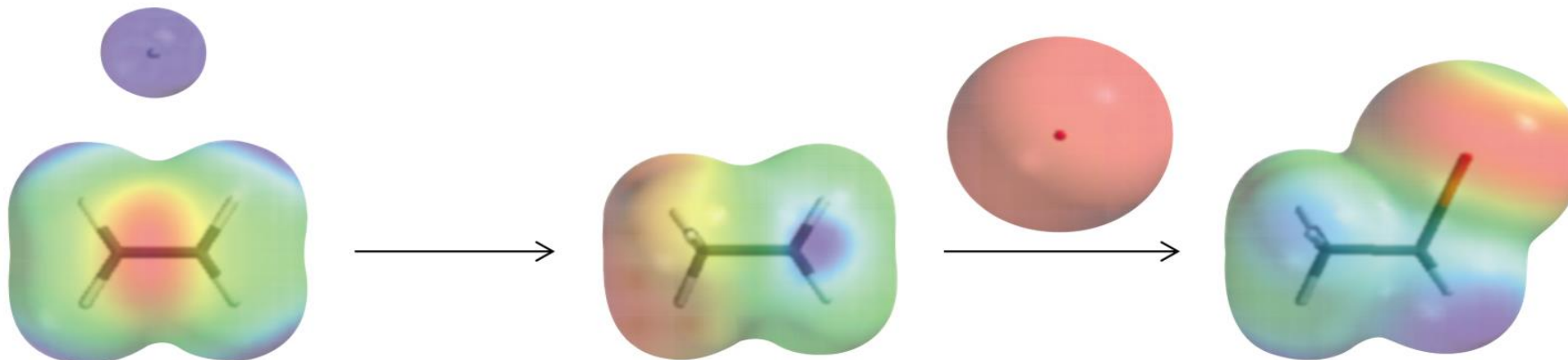
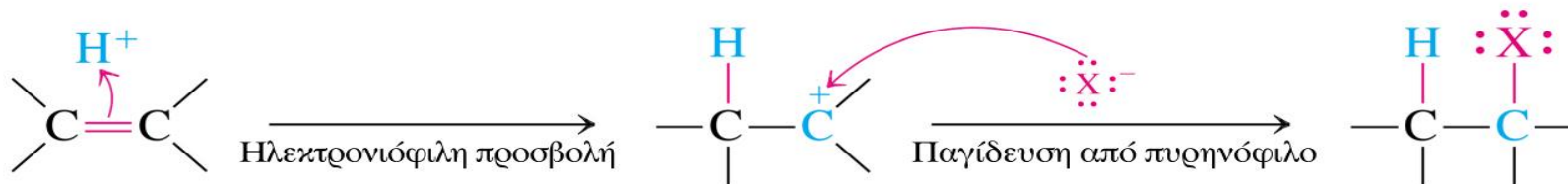
1. Προσθήκη υδραλογόνου - Υδραλογόνωση

Ο διπλός δεσμός έχει σχετικά υψηλή ηλεκτρονική πυκνότητα ώστε να προσελκύει ηλεκτρονιόφιλα αντιδραστήρια (E^+) με αποτέλεσμα την ανόρθωσή του.

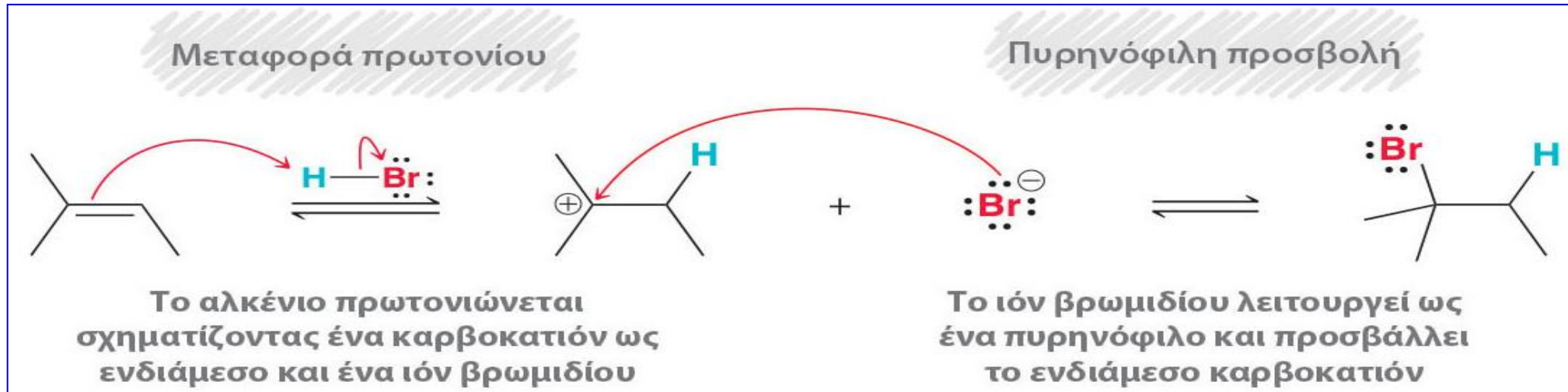

Η ηλεκτρονιόφιλη προσβολή από πρωτόνια δίνει καρβοκατιόντα

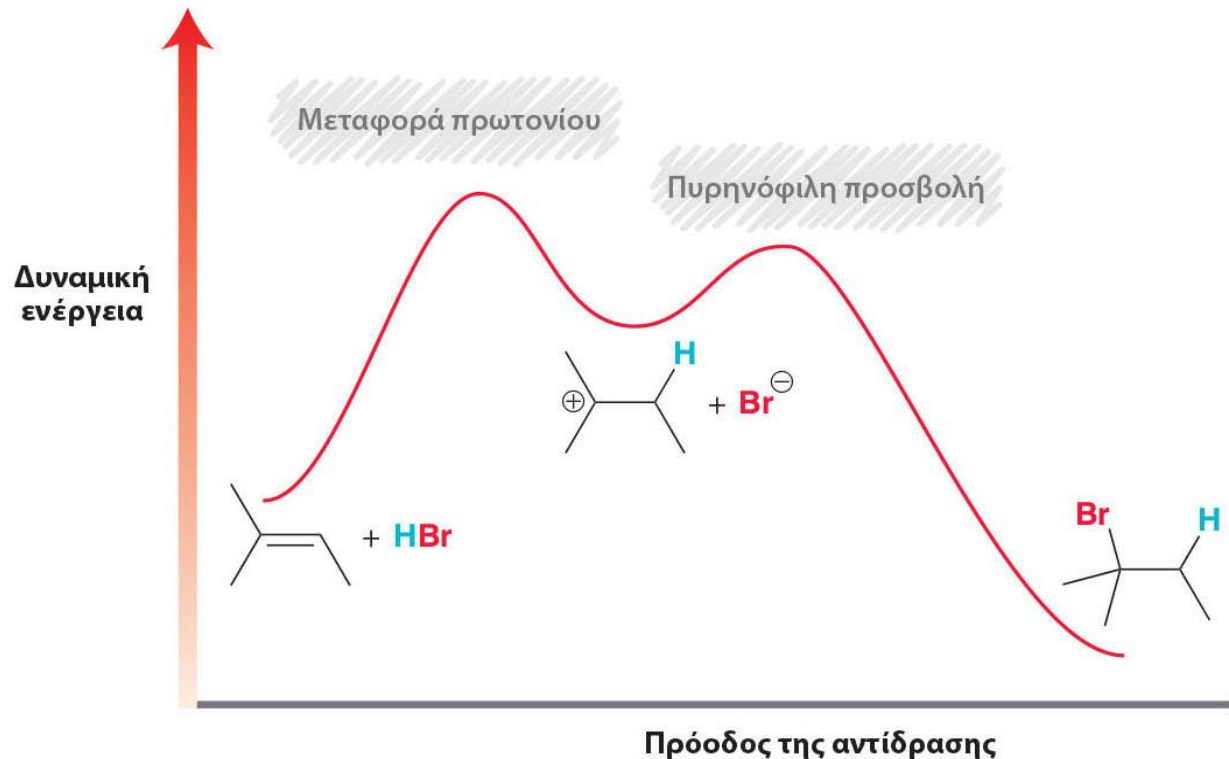
Μηχανισμός ηλεκτρονιόφιλης προσθήκης HX σε αλκένια

Μηχανισμός αντίδρασης

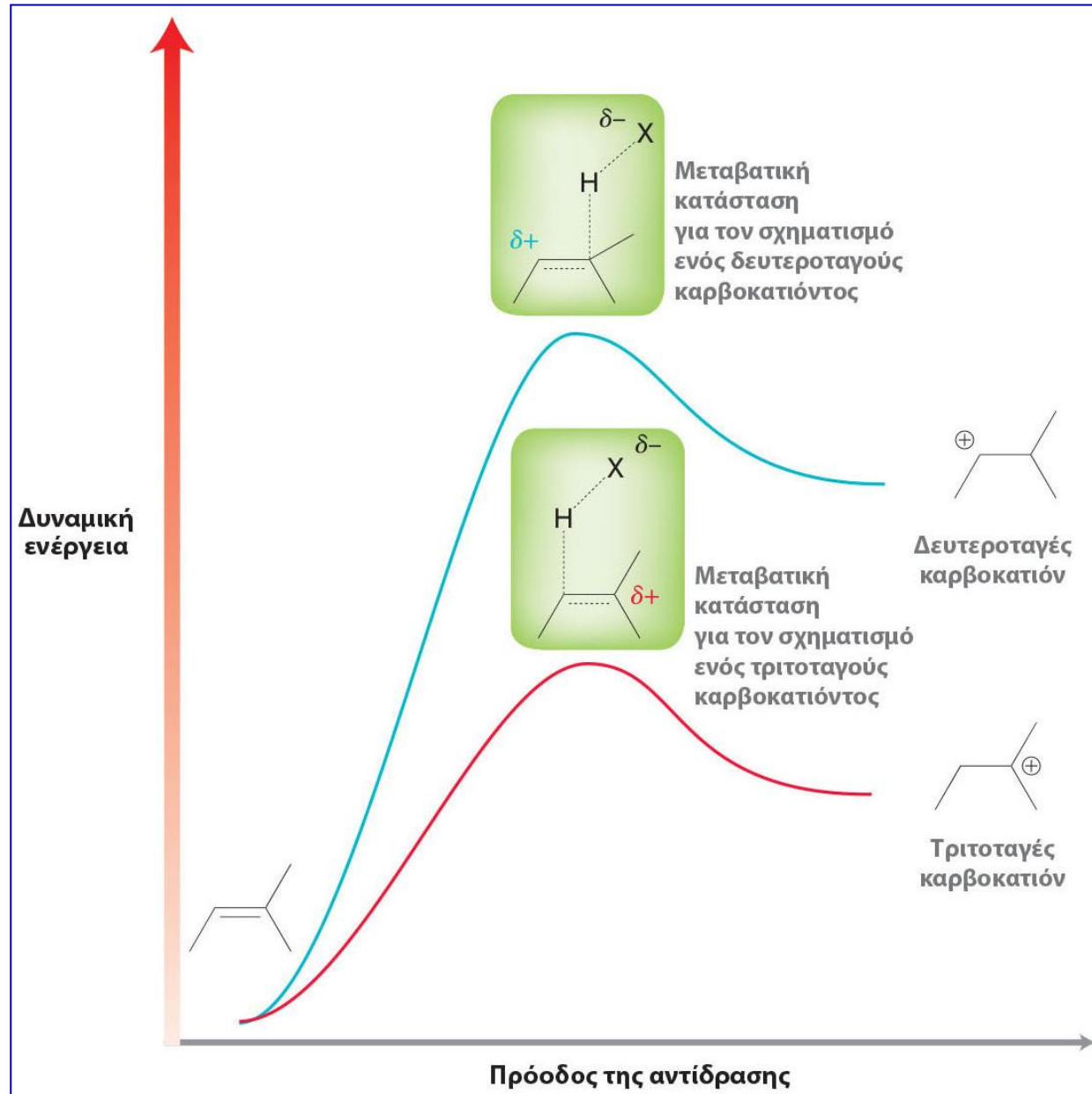
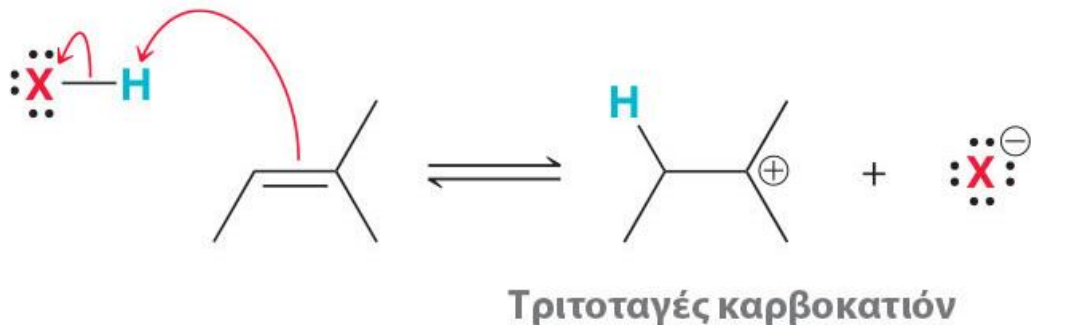

Ενεργειακό διάγραμμα της αντίδρασης προσθήκης υδροβρωμίου σε αλκένιο

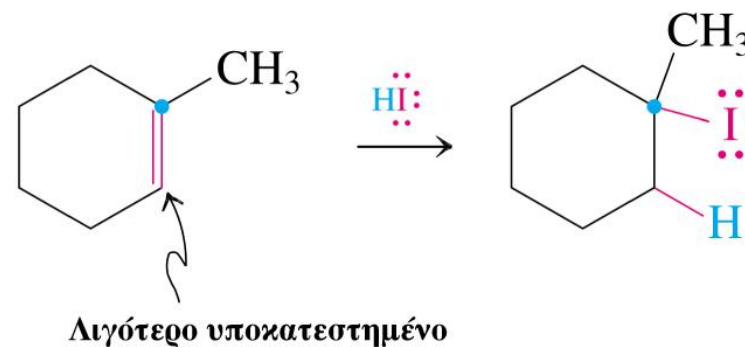
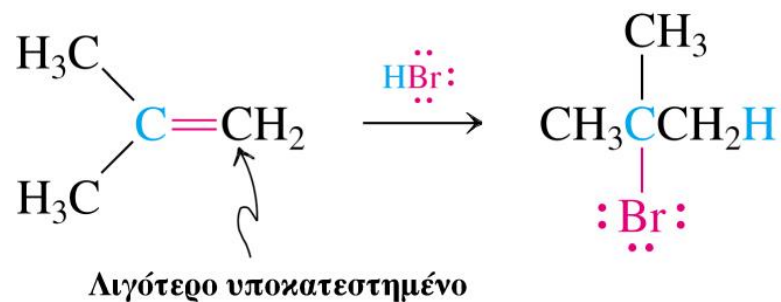
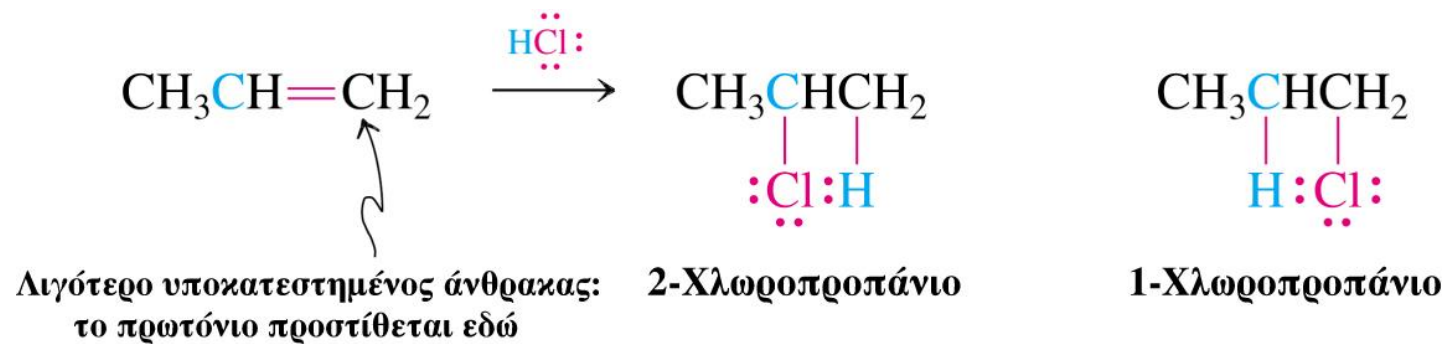
Τοποεκλεκτικότητα

Κανόνας του Markovnikov: Σε μια ιοντική ηλεκτρονιόφιλη αντίδραση προσθήκης, το ηλεκτροθετικό τμήμα του προστιθέμενου μορίου τοποθετείται **στον λιγότερο υποκατεστημένο άνθρακα του διπλού δεσμού**

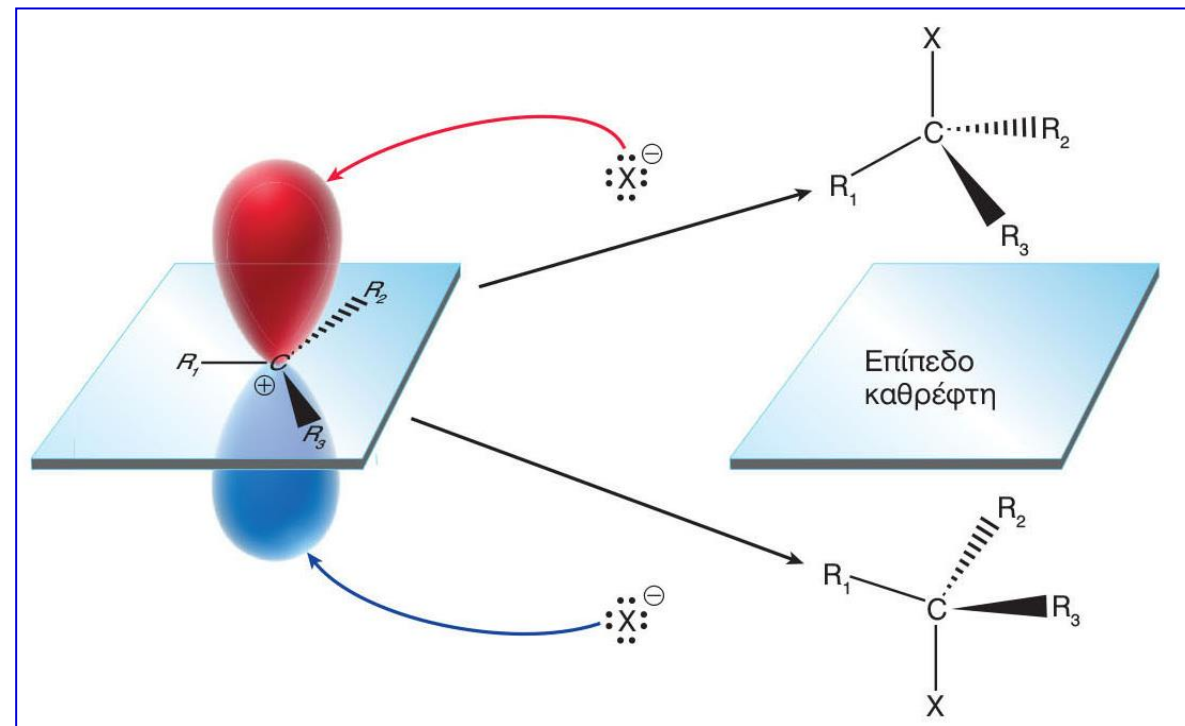
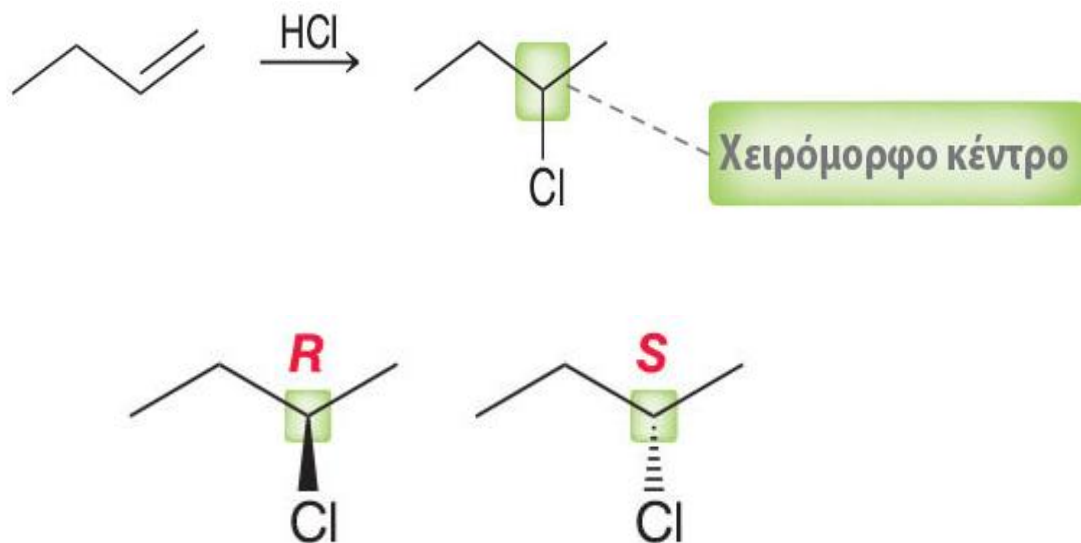

Τοποεκλεκτικότητα

Παραδείγματα:

Στεreoχημεία: Σχηματισμός ρακεμικού μίγματος

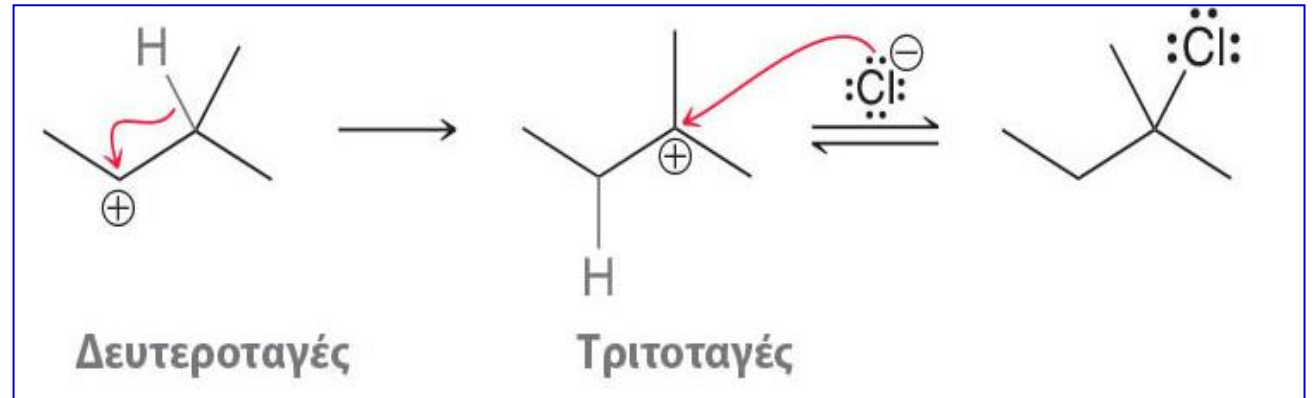

Το ενδιάμεσο καρβοκατιόν μπορεί να προσβληθεί και από τις δύο πλευρές του επιπέδου

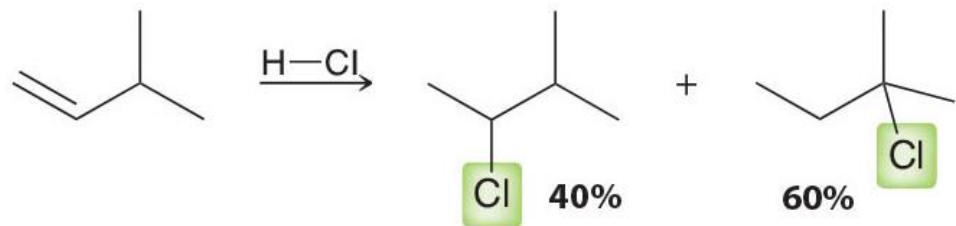

Αναδιάταξη καρβοκατιόντος:

Τα ενδιάμεσα καρβοκατιόντα μπορεί να αναδιαταχθούν προς άλλα σταθερότερα

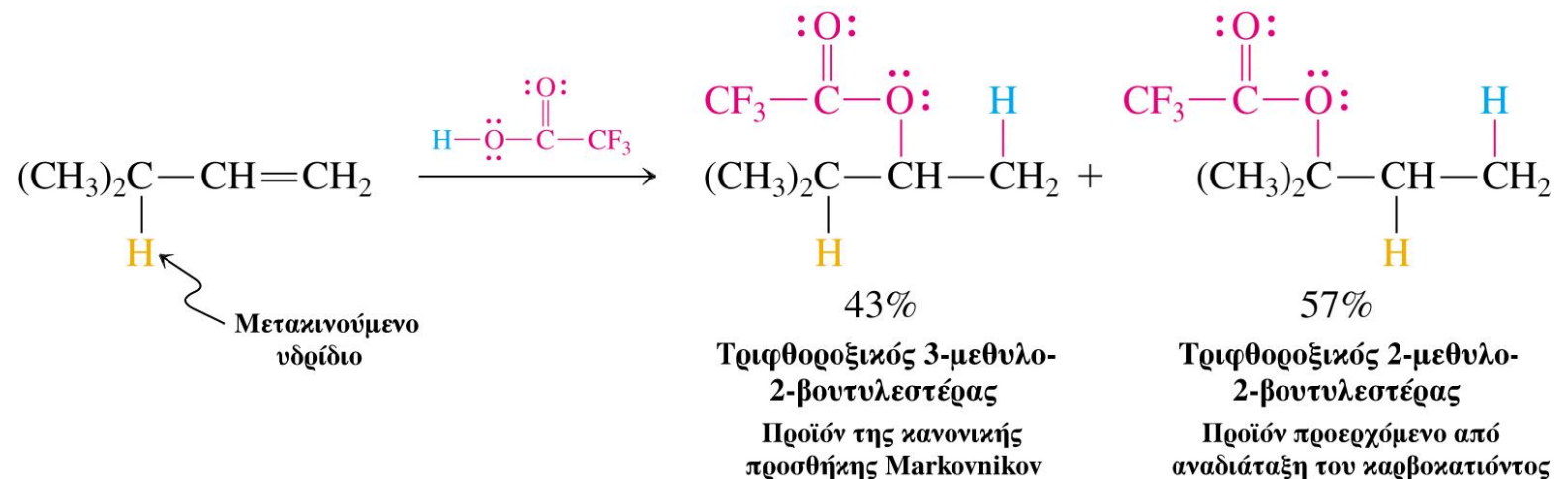

Παραδείγματα:

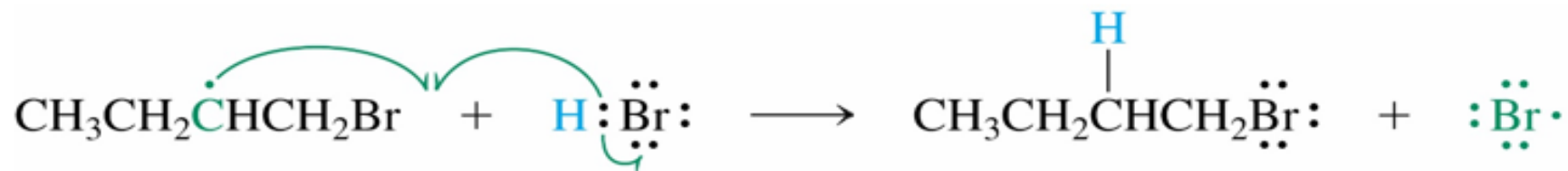
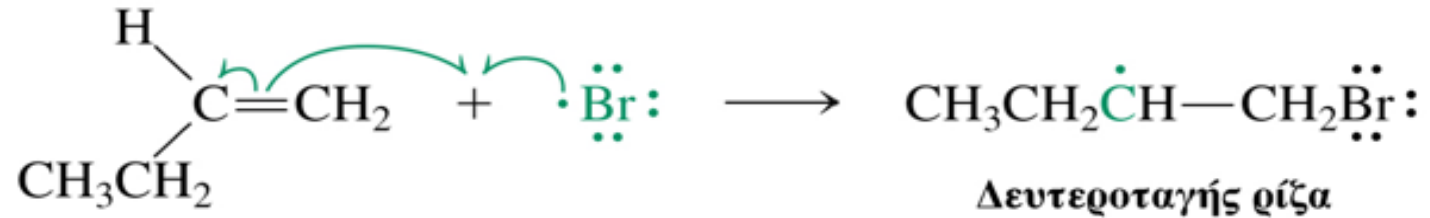
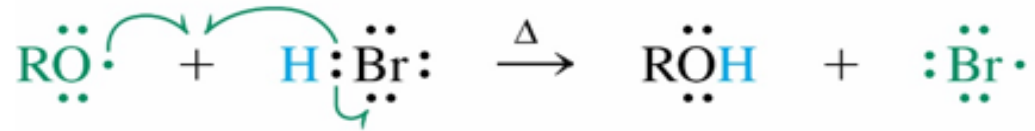
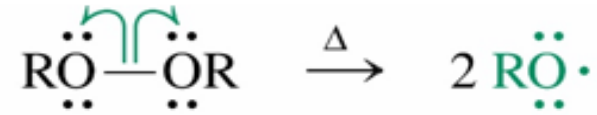
Προϊόν
αναδιάταξης

Προσθήκη του τριφθοροξικού οξέος στο 3-μεθυλο-1-βουτένιο

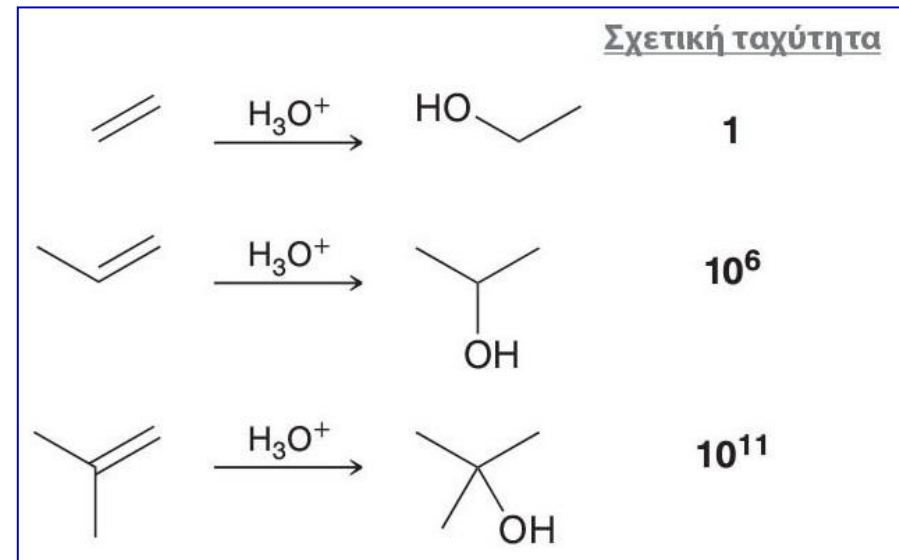
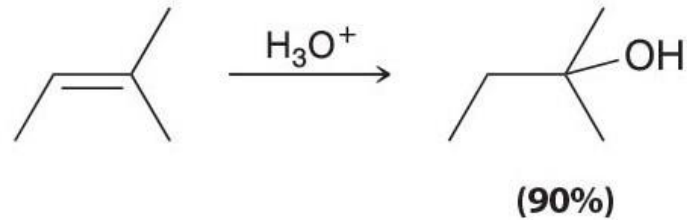
2. Υδροβρωμίωση αλκενίου με ρίζες (αντι-Markovnikov)

Μηχανισμός

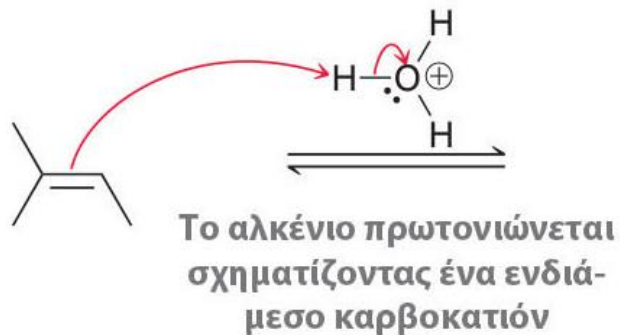
3. Ενυδάτωση καταλυόμενη από οξύ - Ηλεκτρονιόφιλη ενυδάτωση

Ακολουθεί τον κανόνα του Μαρκοννίκον

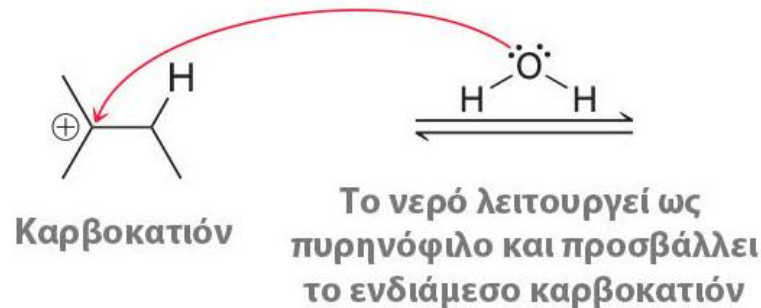

Μηχανισμός

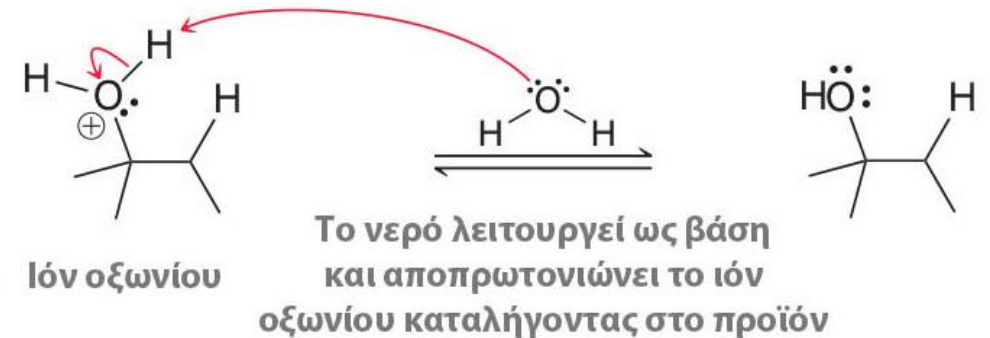
Μεταφορά πρωτονίου

Πυρηνόφιλη προσβολή

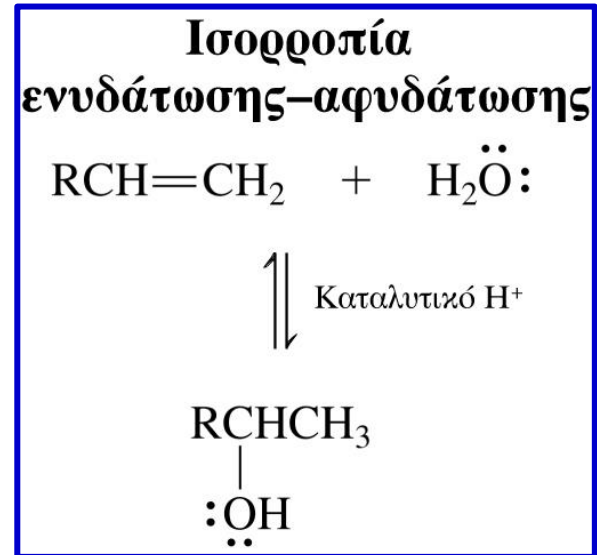

Μεταφορά πρωτονίου

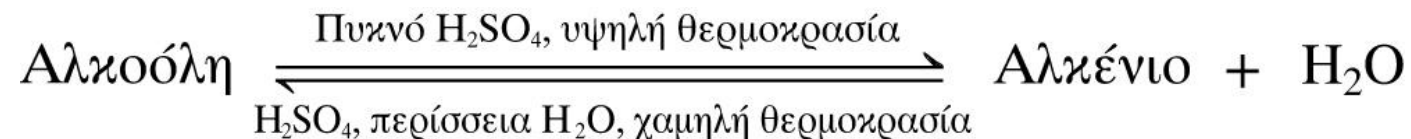

Ηλεκτρονιόφιλη ενυδάτωση

Η ενυδάτωση αλκενίου και η αφυδάτωση αλκοόλης είναι διαδικασίες ισορροπίας

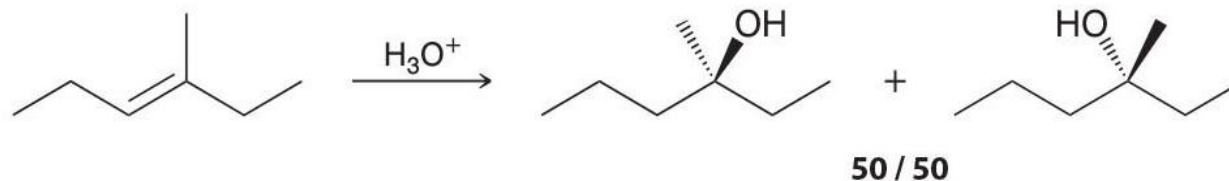

Εφαρμογή της αρχής Le Châtelier

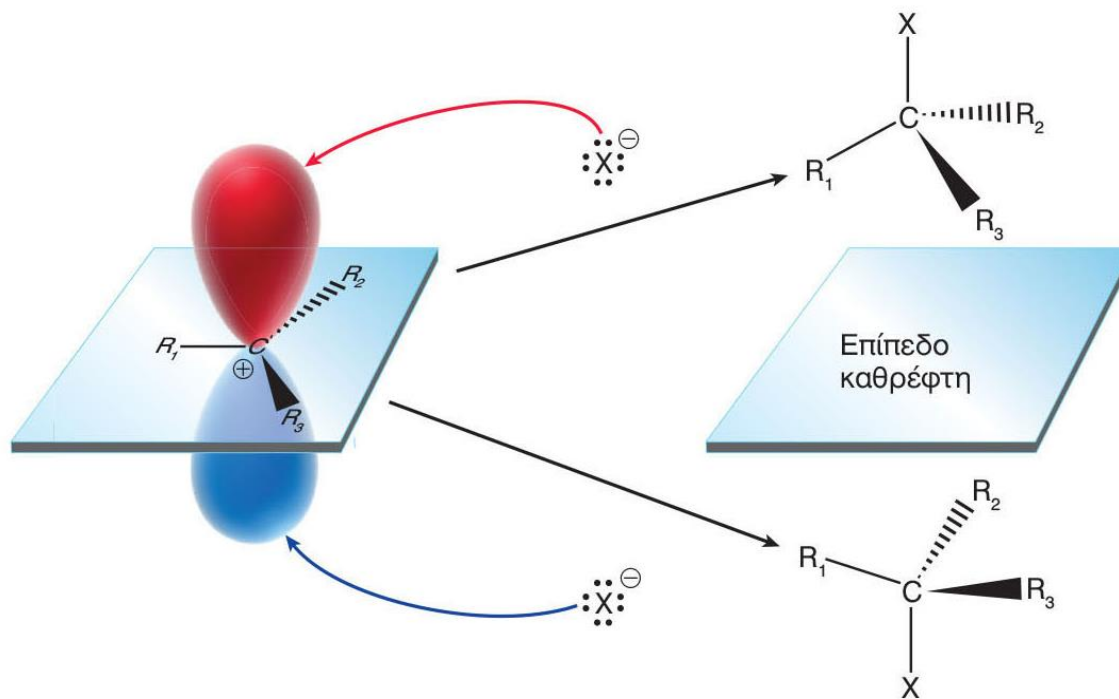

Στεreoχημεία

Σχηματίζεται ρακεμικό μίγμα αλκοολών

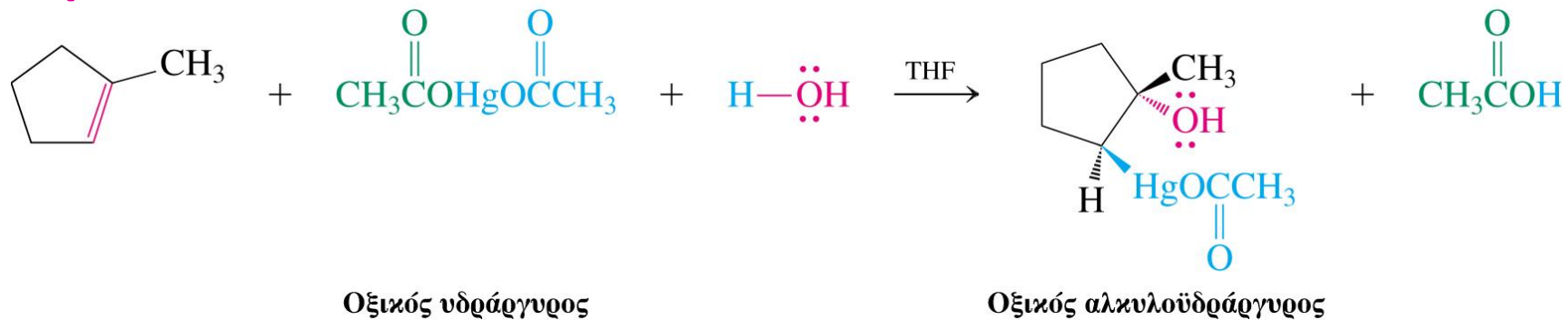
Το ενδιάμεσο καρβοκατιόν είναι επίπεδο και μπορεί να προσβληθεί από οποιαδήποτε όψη του επιπέδου

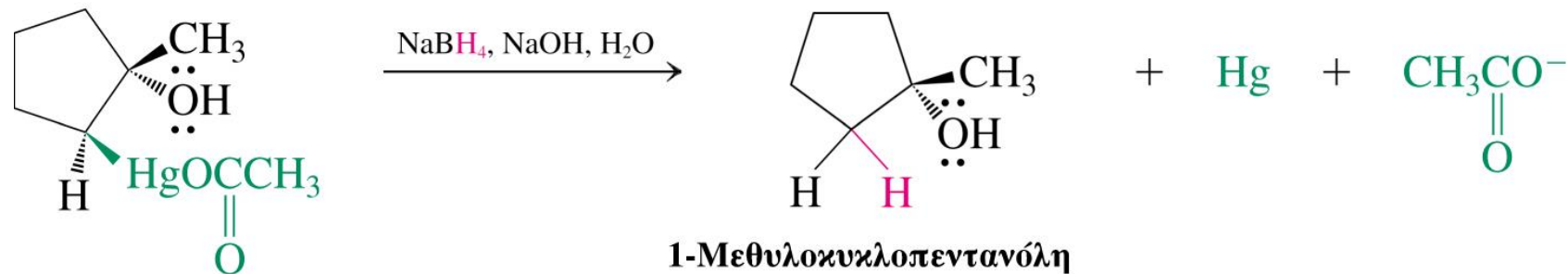
4. Οξυδραργύρωση-αφυδραργύρωση: Μια ειδική αντίδραση προσθήκης

Προσθήκη νερού σε αλκένιο χωρίς αναδιάταξη καρβοκατιόντος

Οξυδραργύρωση

Αφυδραργύρωση

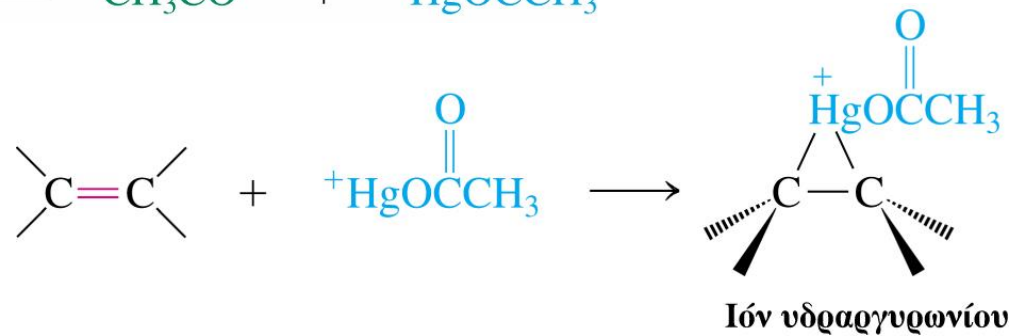

Μηχανισμός

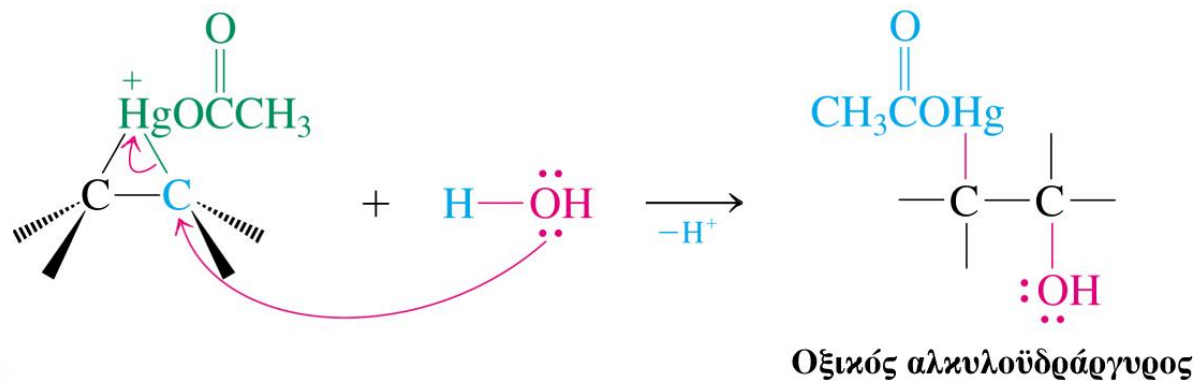
Στάδιο 1: Διάσταση

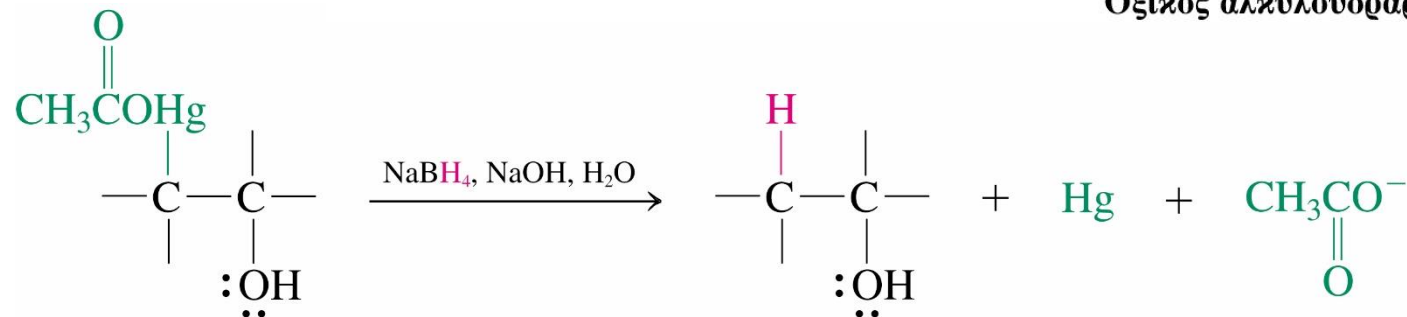
Στάδιο 2: Ηλεκτρονιόφιλη προσβολή

Στάδιο 3: Πυρηνόφιλη διάνοιξη
(τοποεκλεκτικότητα κατά
Markovnikov)

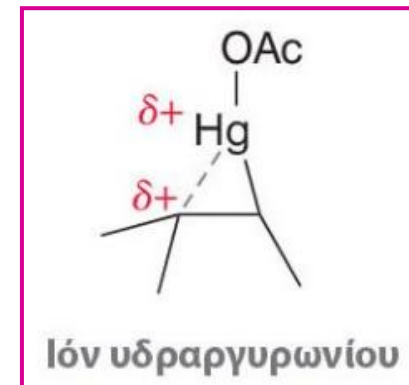
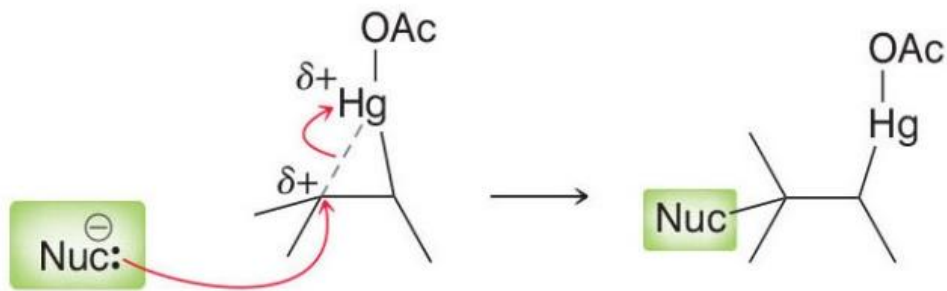

Στάδιο 4. Αναγωγή

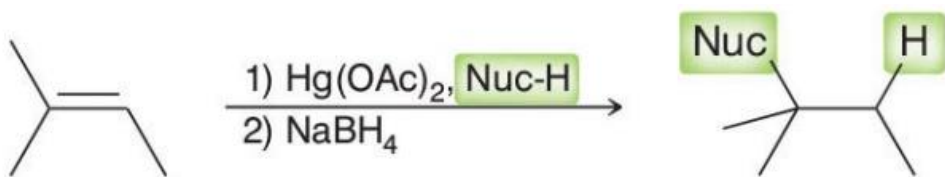
Μηχανισμός

Προσβολή από πυρηνόφιλο στον περισσότερο υποκατεστημένο άνθρακα του υδραργυριωμένου που φέρει μέρος θετικού φορτίου

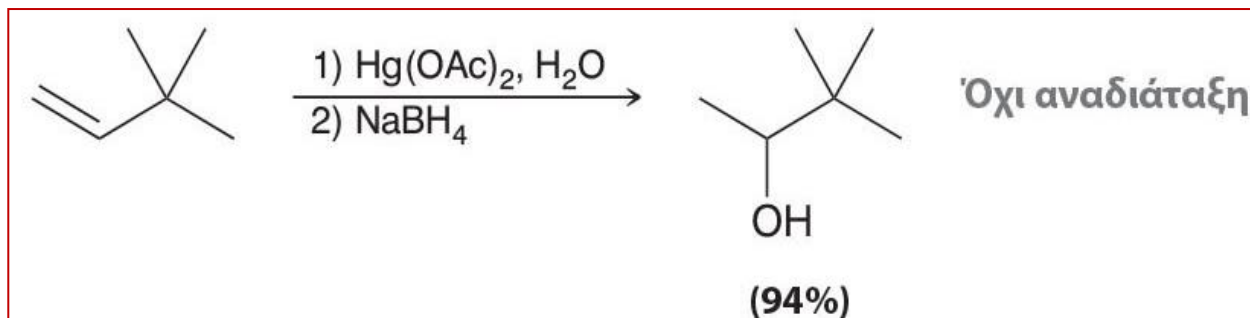

Μερικός χαρακτήρας καρβοκατιόντος

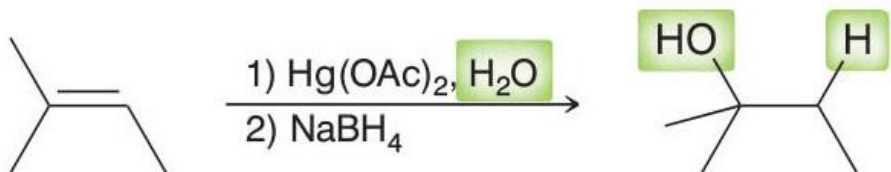
Προσβολή από πυρηνόφιλο - Αφυδραργύρωση

Ενυδάτωση αλκενίου χωρίς αναδιάταξη

Προσθήκη νερού σε αλκένιο

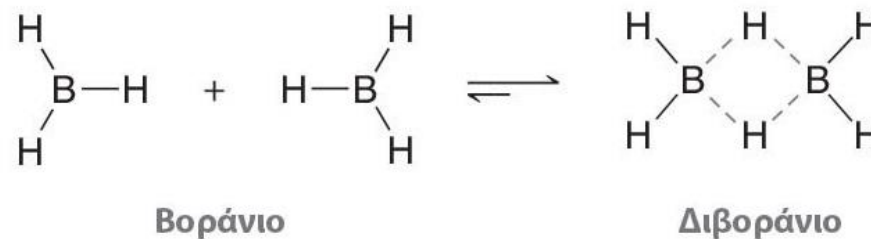
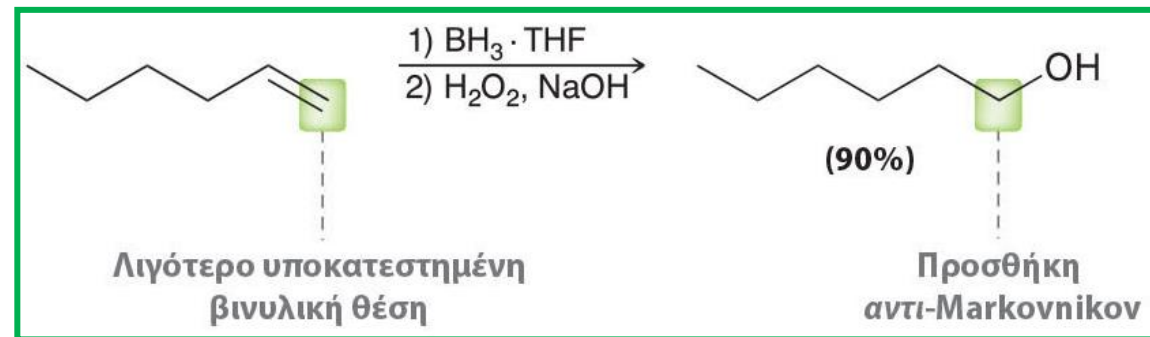
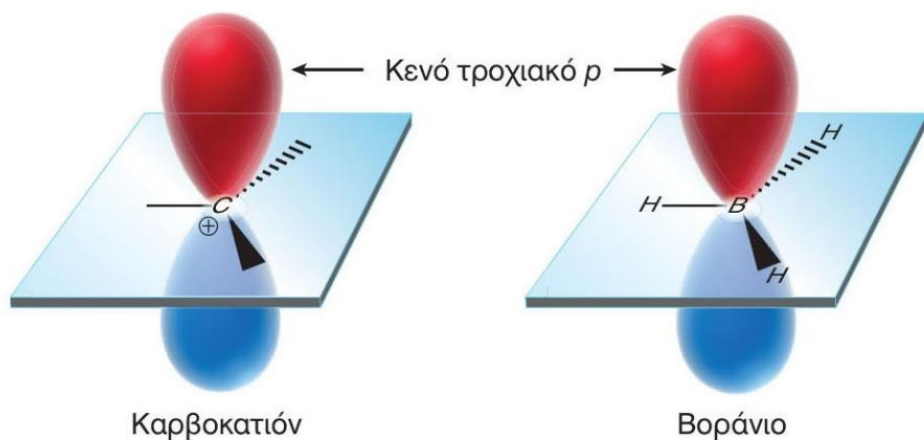
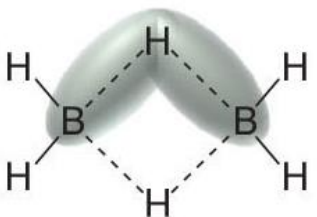

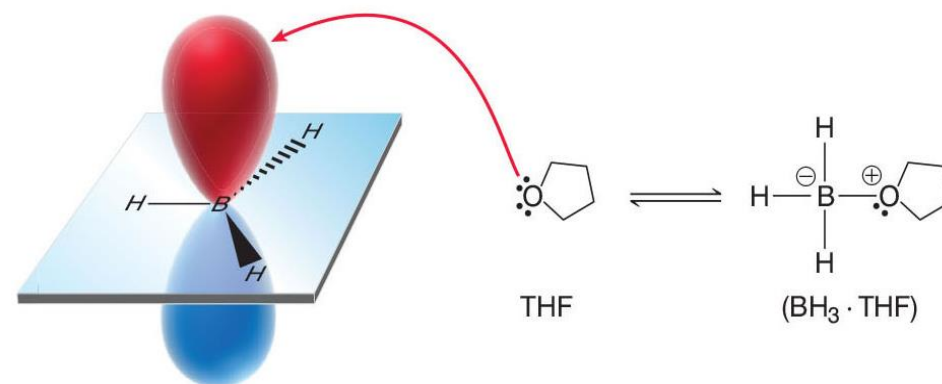
5. Υδροβορίωση – οξείδωση: Μια στερεοειδική αντι-Markovnikov ενυδάτωση

Δομή του βορανίου

Μόνο δύο ηλεκτρόνια
εξαπλωμένα επάνω
σε τρία άτομα

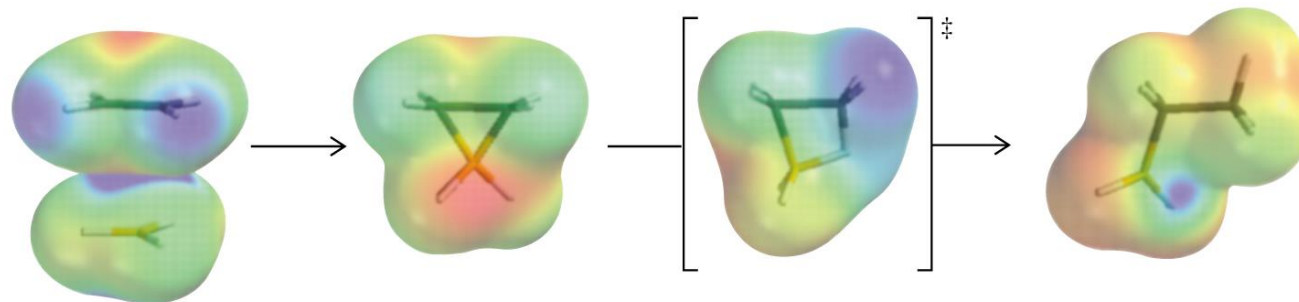
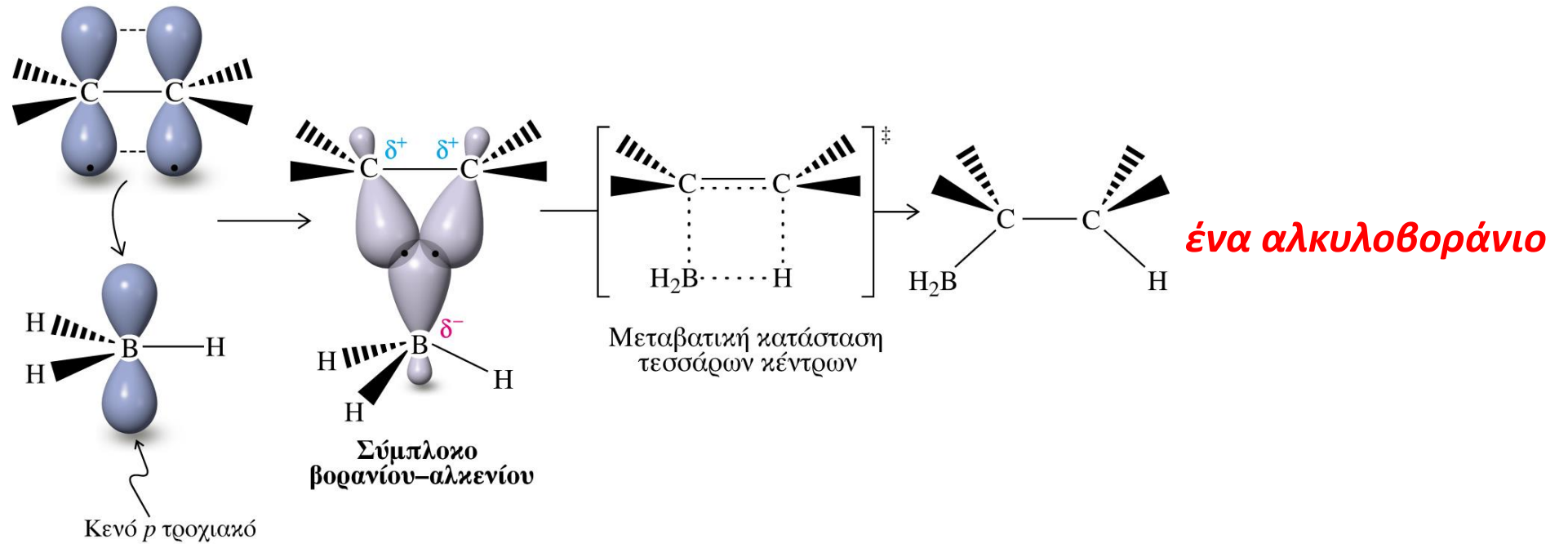

Σταθεροποίηση με προσφορά ηλεκτρονίων από τον διαλύτη

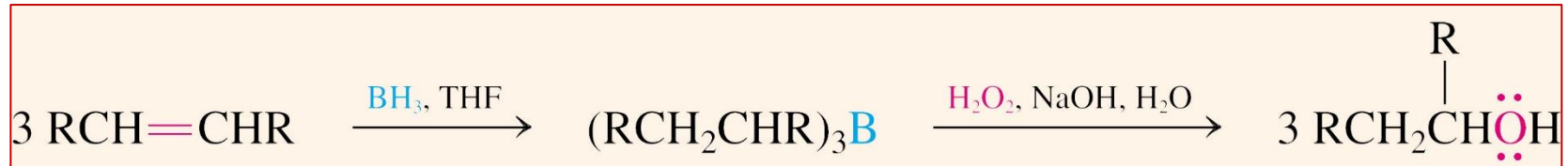
Μηχανισμός της υδροβορίωσης

Ο δεσμός βορίου-υδρογόνου προστίθεται στους διπλούς δεσμούς

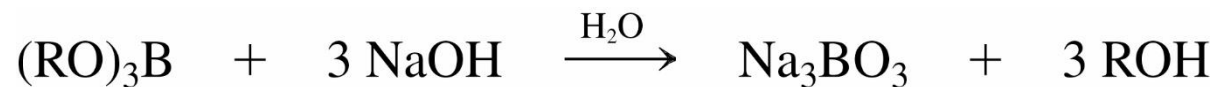
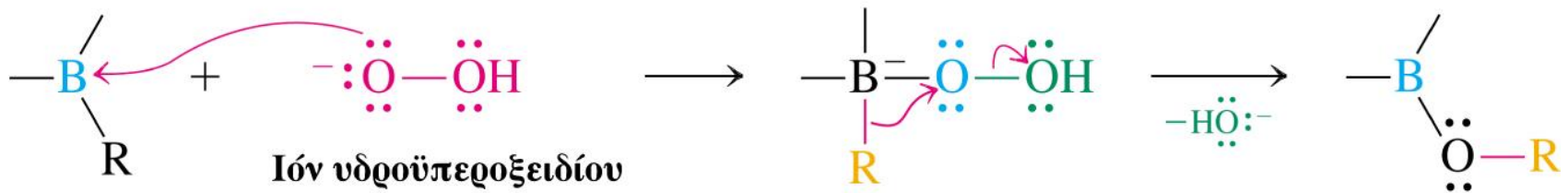

Η οξείδωση των αλκυλοβορανίων δίνει αλκοόλες

Η ακολουθία υδροβορίωσης – οξείδωσης: προσθήκη στον διπλό δεσμό των συστατικών του νερού

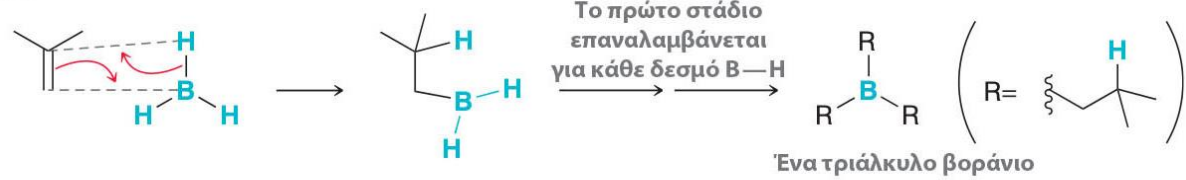
Μηχανισμός οξείδωσης αλκυλοβορανίου

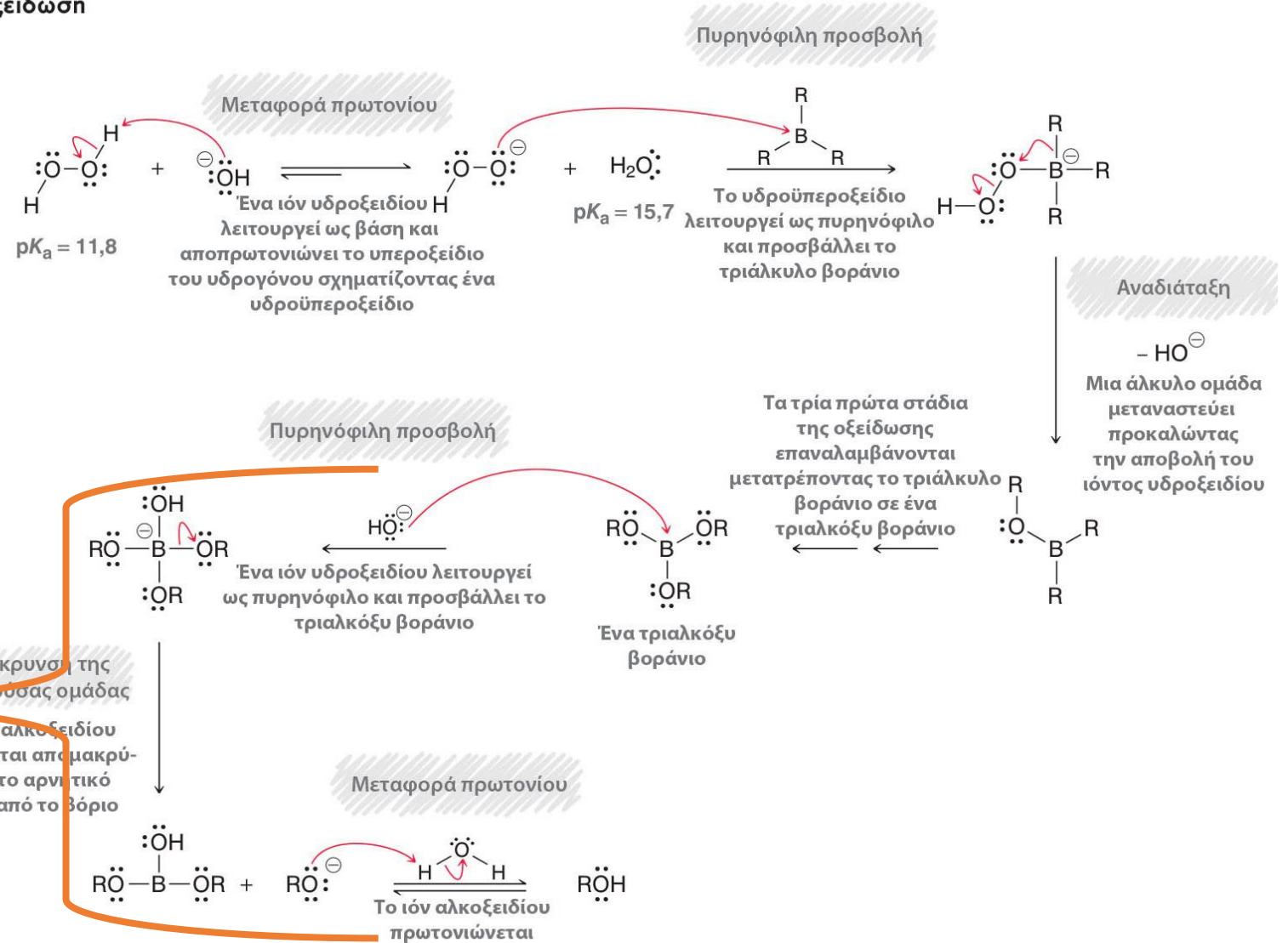
Υδροβορίωση – οξείδωση

Μηχανισμός

Υδροβορίωση

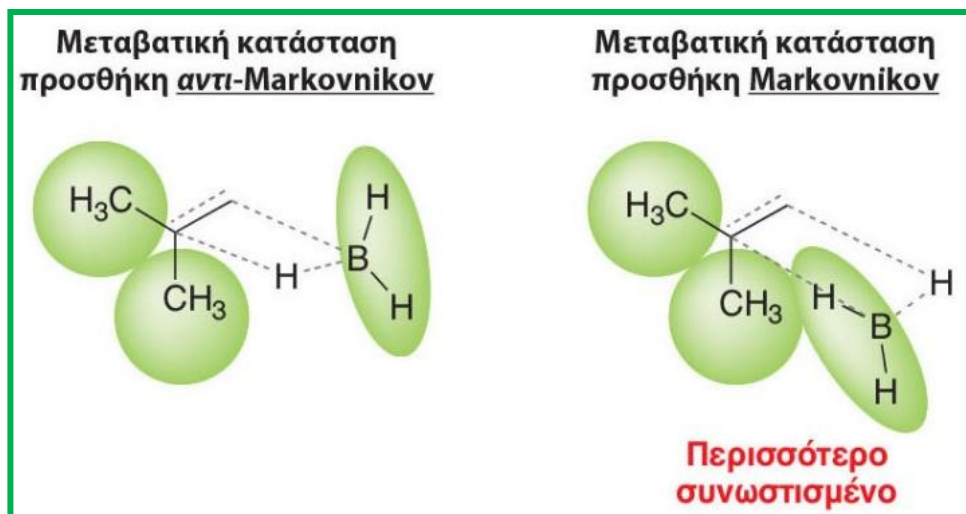
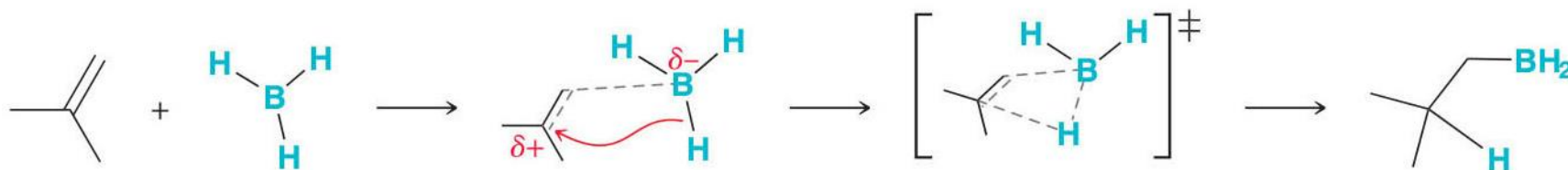
Οξείδωση

ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΣΤΑΔΙΩΝ

Τοποεκλεκτικότητα Υδροβορίωσης

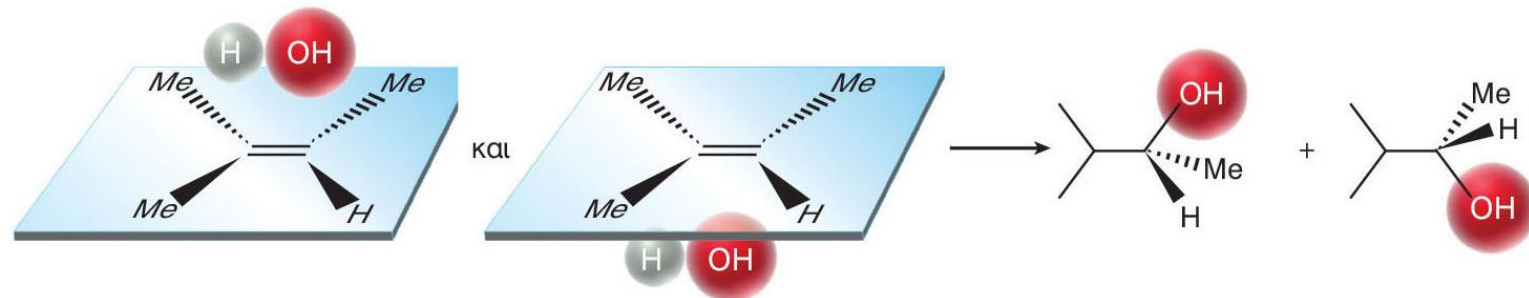
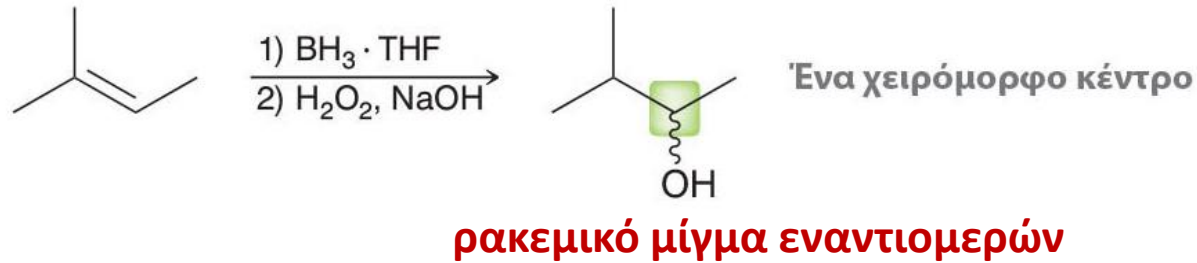
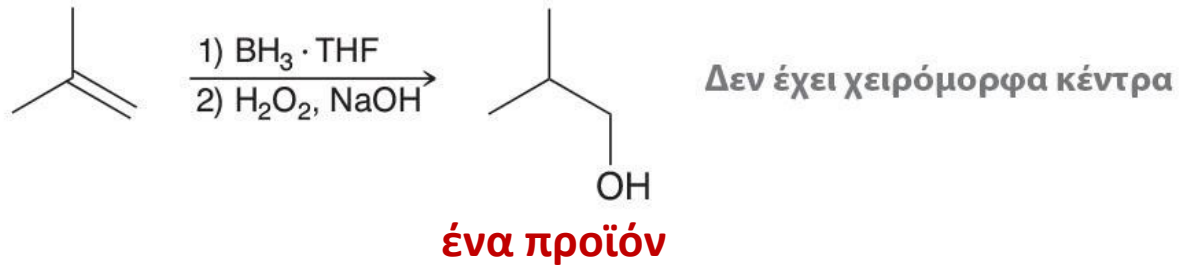
- Στο περισσότερο υποκατεστημένο άτομο άνθρακα του διπλού δεσμού αναπτύσσεται μερικό θετικό φορτίο, καθώς ο π δεσμός προσβάλλει το κενό p τροχιακό του βορίου.
- Η ομάδα BH₂ προστίθεται στον λιγότερο υποκατεστημένο άνθρακα.

Η μεταβατική κατάσταση προσθήκης αντι-Markovnikov είναι χαμηλότερης ενέργειας λόγω του ελαττωμένου στεreoχημικού συνωπισμού

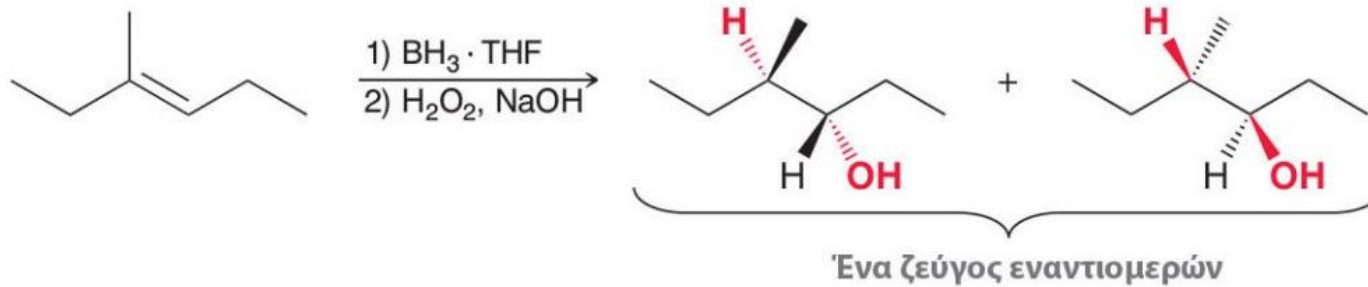
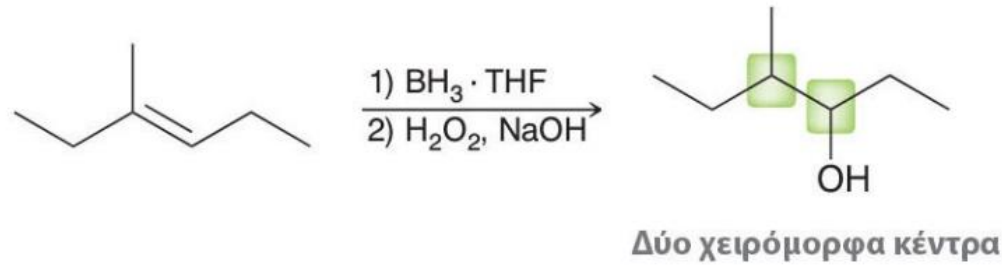
Στερεοειδικότητα Υδροβορίωσης

- Η υδροβορίωση είναι μία σύγχρονη **συν-προσθήκη H και BH₂** στον διπλό δεσμό.
- Όταν το προϊόν περιέχει ένα ασύμμετρο κέντρο, σχηματίζεται **ρακεμικό μίγμα εναντιομερών**, οπτικά ανενεργό.

Στερεοειδικότητα Υδροβορίωσης

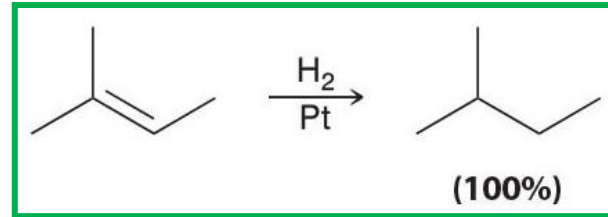
- Όταν το προϊόν περιέχει δύο ασύμμετρα κέντρα, σχηματίζεται ζεύγος δύο μόνο εναντιομερών, οπτικά ανενεργό (ρακεμικό μίγμα).

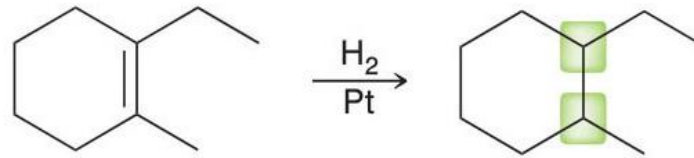
*Τα άλλα διαστεροϊσομερή
δεν σχηματίζονται.*

Η *συν-* προσθήκη στην υδροβορίωση καθορίζει τη σχετική στερεοχημεία στα προϊόντα.

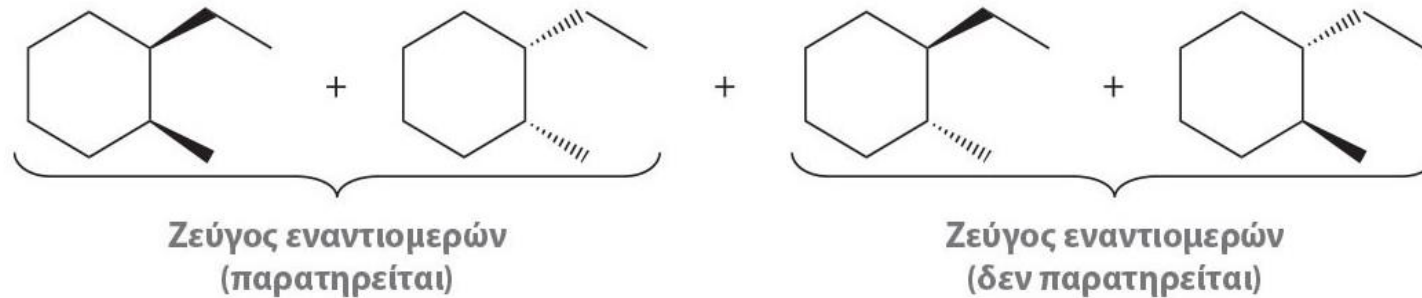
6. Καταλυτική υδρογόνωση

συν- προσθήκη

προϊόν αναγωγής με δύο ασύμμετρα κέντρα

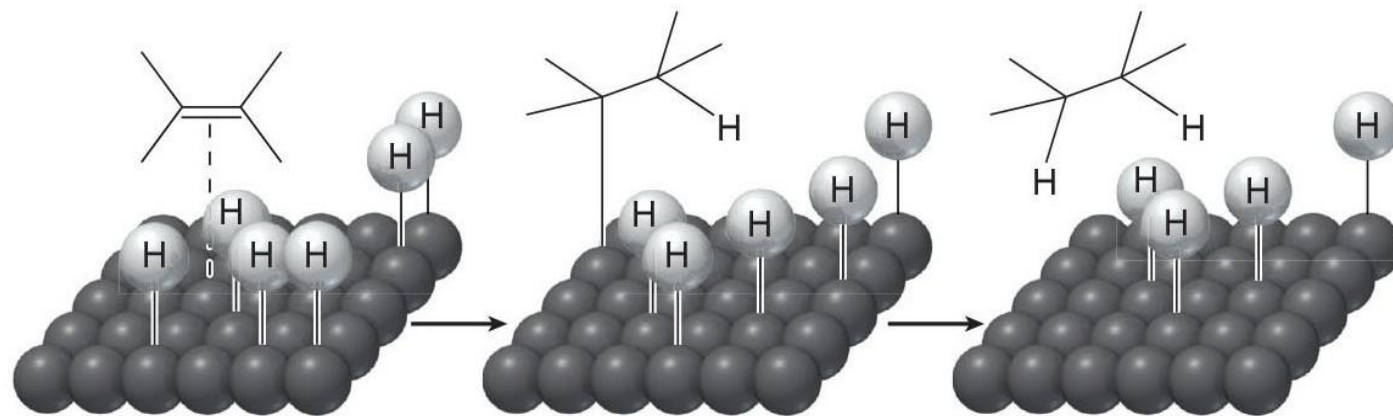
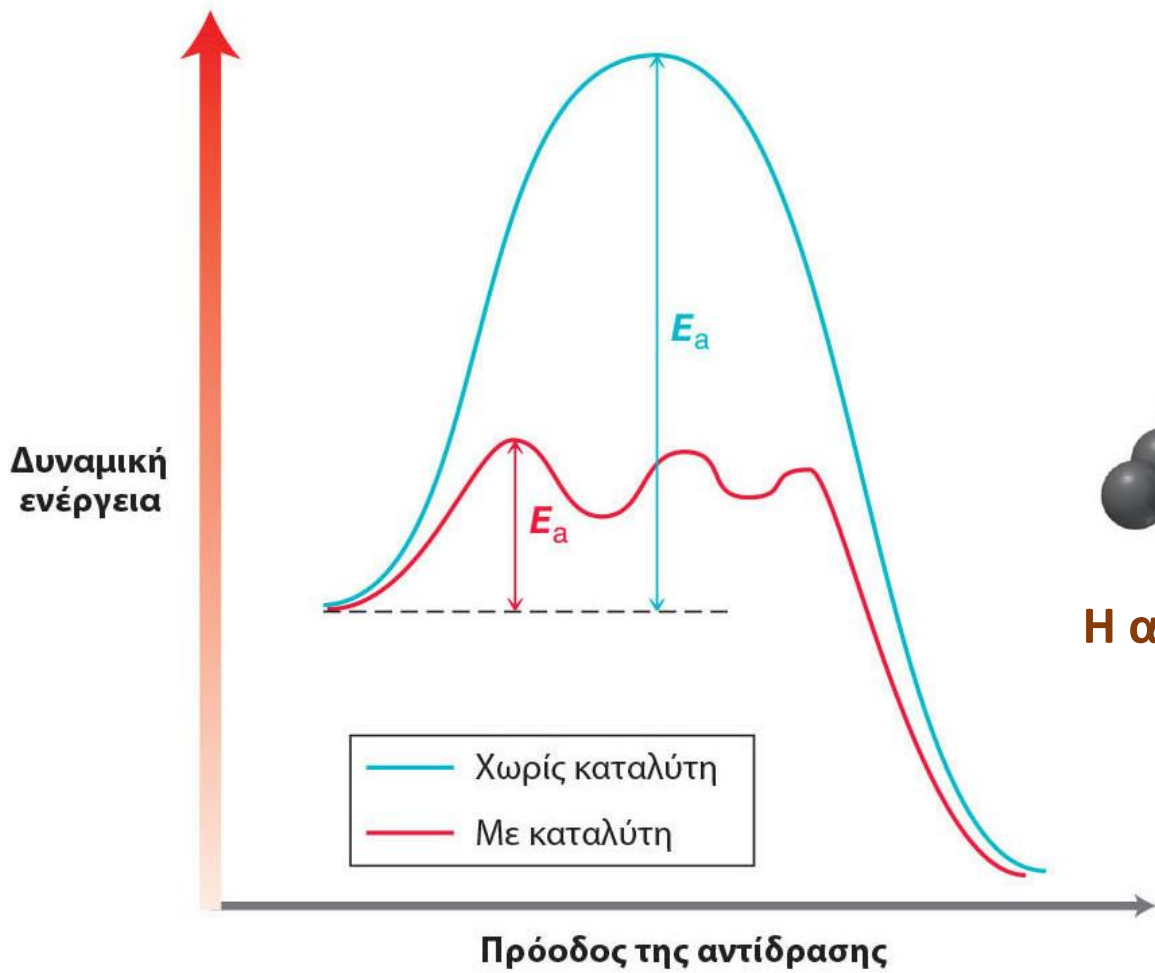

Όπως και στην υδροβορίωση η σχετική στερεοχημεία στα προϊόντα είναι καθορισμένη, αλλά η απόλυτη όχι (ρακεμικό μίγμα εναντιομερών).

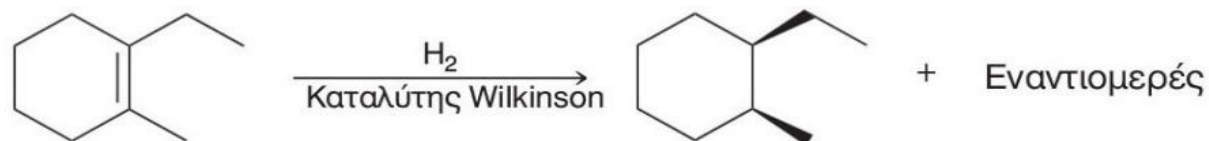
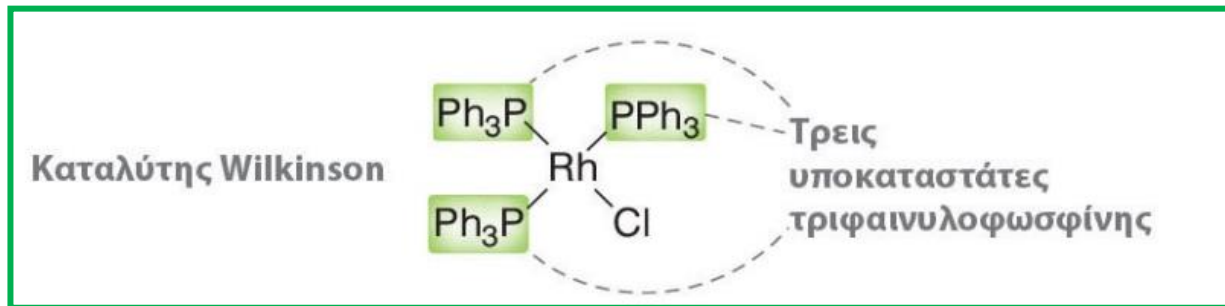
Ο ρόλος του καταλύτη:

- ελάττωση της ενέργειας ενεργοποίησης
- συν-προσθήκη

Η αντίδραση γίνεται στην επιφάνεια του μεταλλικού καταλύτη

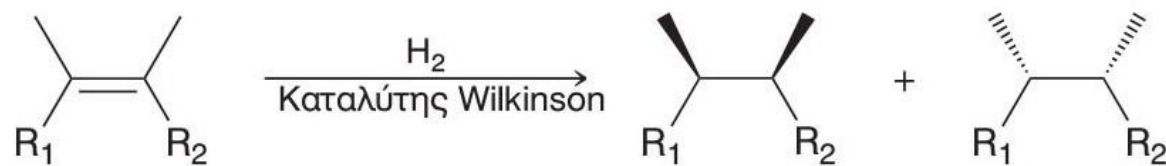
Ομογενής κατάλυση: ο καταλύτης είναι διαλυτός στο μέσο που διεξάγεται η αντίδραση

Δημιουργία ενός χειρόμορφου κέντρου:

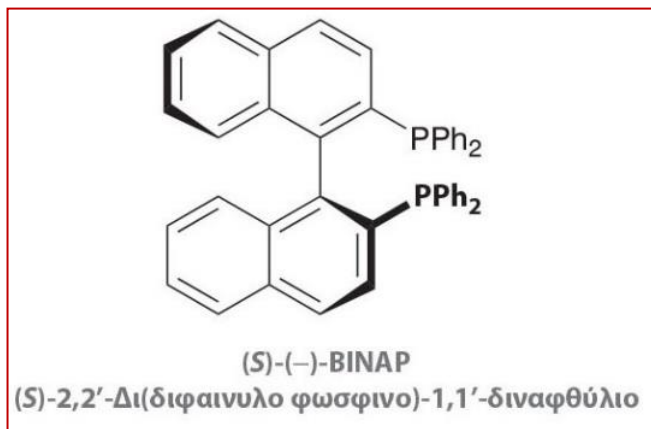
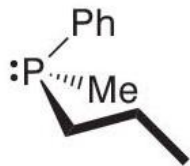

Δημιουργία δύο χειρόμορφων κέντρων:

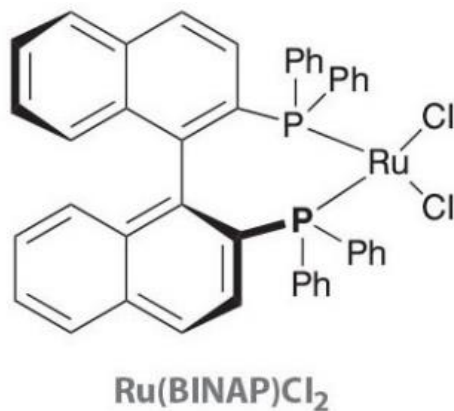
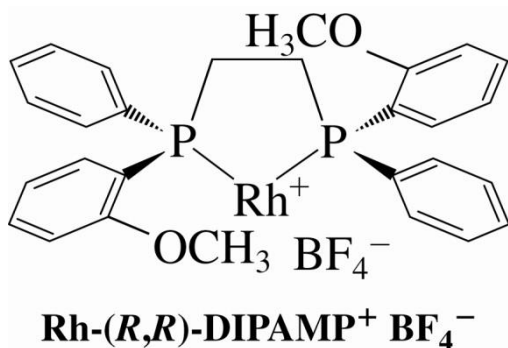

Ασύμμετρη υδρογόνωση: Χρήση χειρόμορφων καταλυτών

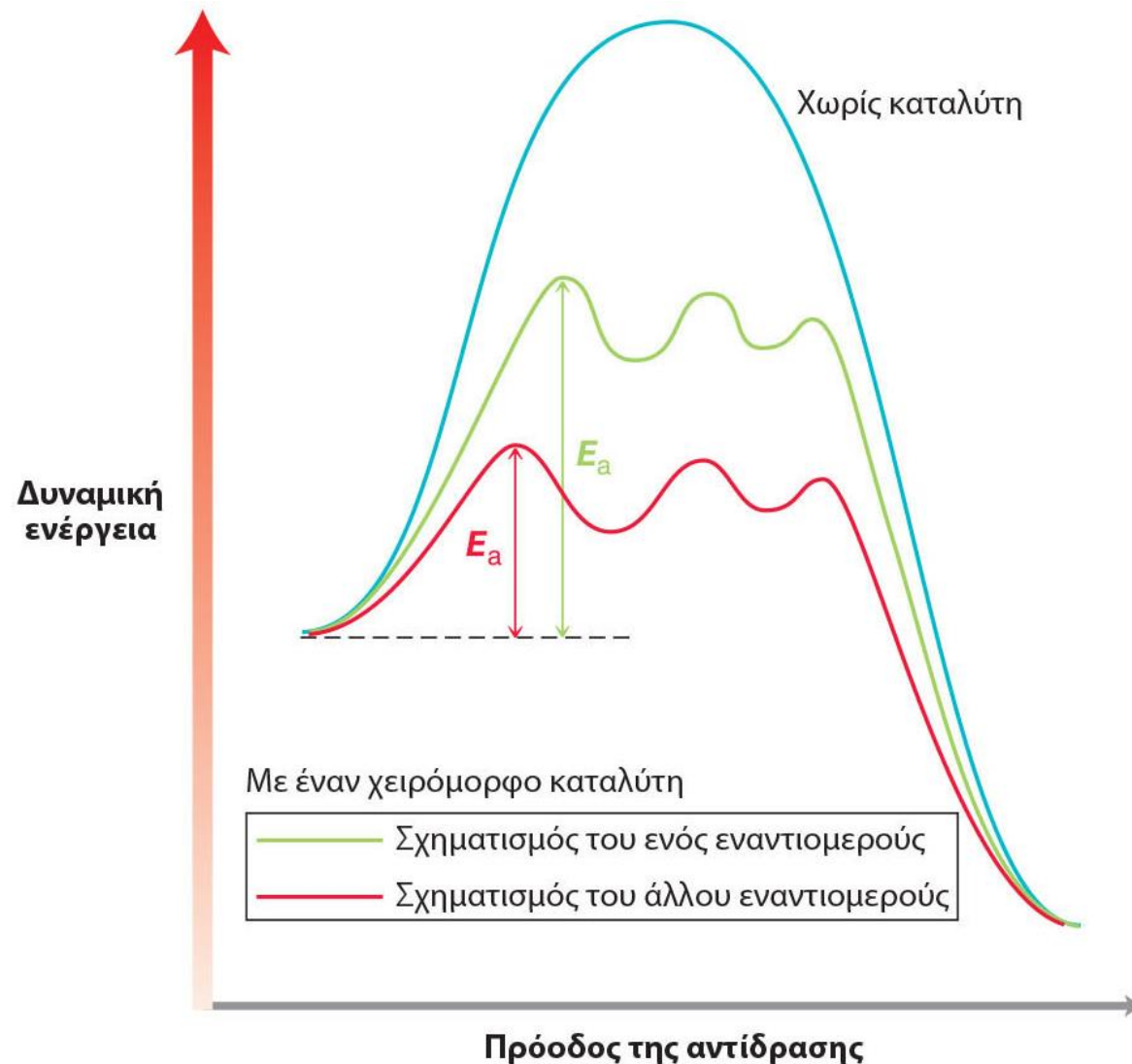
Χειρόμορφοι υποκαταστάτες φωσφίνης

Χειρόμορφοι καταλύτες

Ο ρόλος του καταλύτη

Ασύμμετρη υδρογόνωση

